

Melding: KCC1807 0999

Beste collega,

Excuus nu met bijlagen.

Groet,
Thérèse

Aanmelder

Naam:	Bomenstichting Achterhoek
E-mailadres:	bomenachterhoek@gmail.com
Telefoonnummer:	-

De melding: **Van:** Bomenstichting Achterhoek [<mailto:bomenachterhoek@gmail.com>]
Verzonden: maandag 23 juli 2018 12:58
Aan: 'info@provinciegroningen.nl'; 'provincie@fryslan.frl'; 'post@drenthe.nl'; 'info@flevoland.nl'; 'postbus@overijssel.nl'; 'info@provincie-utrecht.nl'; 'post@noord-holland.nl'; 'zuidholland@pzh.nl'; 'provincie@zeeland.nl'; 'info@brabant.nl'; 'postbus@prvlimburg.nl'
Onderwerp: T.a.v.: Griffie - Veiligheid Provinciale wegen

Geacht College,
Geachte Leden van Provinciale Staten,

Als reactie op de aankondiging in de media dat Minister Van Nieuwenhuizen van Infrastructuur & Waterstaat 50 miljoen euro beschikbaar stelt, o.a. aan de Provincies, om het wegennet in ons land veiliger te maken door het verwijderen van obstakels in de berm, zonden ondergetekenden op 3 mei jl. haar de hier bijgevoegde brief.

Op 21 juni jl. heeft onze Stichting, mede namens deze 20 ondertekenaars, tezamen met de landelijke Bomenstichting en mevrouw Gerdy Verschuure van de TU Delft, hierover een gesprek gevoerd met de Minister. Verslag hiervan vindt u tevens in de bijlagen.

Zoals u hierin kunt lezen bleek uit dit gesprek dat de Minister vooral wilde benadrukken dat het m.b.t. de veiligheid zeker niet gaat om "het verwijderen van bermbomen als obstakel".

Dit betreft miscommunicatie in de media.

Er is een analyse gemaakt van de locaties waar de meeste ongevallen plaatsvinden. Mocht daar uit blijken dat er bomen zijn die hier een duidelijk obstakel vormen, dan komen die exemplaren uiteraard wel in aanmerking voor kap.

Verder wil de Minister juist vooral ook beeldbepalende bomen behouden.

Wij verzoeken u dan ook vriendelijk doch dringend om tijdens het vormgeven van uw beleid t.a.v. de N-wegen hiervan rekenschap te willen geven.

Graag willen wij hieraan nog de volgende punten toevoegen:

1. De ecologische waarde van bomen in het algemeen en in het bijzonder langs N-wegen: opvang fijnstof; schaduw en koelte; bescherming tegen verblinding, CO2 afvang en productie van O2; nestgelegenheid voor vogels en eekhoorns; sonargeleiding voor vlermuizen; stevigheid van de bodem; waterhuishouding, etc.

2. De natuur- en cultuurhistorische waarden van lanen met een lange geschiedenis. Op veel plaatsten in ons land zijn nog bomenrijen die in de 19e en begin 20e eeuw zijn geplant en majestueuze groene kathedralen vormen langs en boven deze wegen.
3. Het is inmiddels algemeen bekend dat een bomenrij juist een afremmend effect heeft op de snelheid, en daarbij de concentratie van de automobilist waarmee hij op de weg let juist vergroot. Het is onweerlegbaar gebleken dat App- en smartfone gebruik, alcohol en drugs, oververmoeidheid en stress, etc. de hoofdoorzaken zijn van de ongevallen, en niet de bomen!
4. Het landschappelijk schoon van de berrmbomen die bepalend zijn voor het Nederlandse landschap; één van de belangrijkste trekpleisters voor toeristen!

Graag zouden wij kennisnemen van de wijze waarop uw Provincie het N-wegenbeleid wil uitvoeren en zijn, indien u daar prijs op stelt, uiteraard bereid u onze visie nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Bomenstichting Achterhoek, Marjan Houpt, secretaris
Comité Matiging Kapbeleid Slangenburg, Pauline de Vries

Mede namens:

De Gelderse Natuur- en Milieu Federatie (GNMF); namens 91 lid-organisaties
Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC); namens 3000+ leden
Stichting De Woudreus
Stichting Bomenridders Groningen
Stichting Bomenridders Leeuwarden
Stichting Bomenridders Rotterdam
Groen Natuurlijk
Stichting Natuurlijk Achterhoek
Stichting Schoorlse Bos
Utopie Advocaten Den Haag
Stichting Boom & Bosch
Natuur- en Milieuvereniging Het Groene Hart Brabant
Stichting Levensbomenbosch
Bomenstichting Den Haag
Bomen en Mensen
Utrechtse Bomenstichting
Stichting Bossche Milieugroep
Stichting Beat the Carbon
Bomenstichting Zutphen.

Met vriendelijke groet,

Klant contact centrum

Provincie Zuid-Holland

zuidholland@pzh.nl

070 441 6622

www.zuid-holland.nl

Zuid-Hollandplein 1 | Postbus 90602 | 2509 LP Den Haag

Bomenstichting Achterhoek

Dillenburg 112
7242 BE LOCHEM

bomenachterhoek@gmail.com
<http://bomenachterhoek.blogspot.com/>
<https://twitter.com/#!/@BomenAchterhoek>

Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat
T.a.v: de Minister mw. drs. C. van Nieuwenhuizen-Wijbenga
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Lochem, 03 mei 2018

Betreft: Veiligheid provinciale wegen

Afschrift:

Leden van de Tweede Kamer.

Griffie.

Vaste Kamercommissies van: Infrastructuur & Waterstaat, Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit en Economische Zaken & Klimaat.

Leden Gedeputeerde Staten en leden Provinciale Staten van de 12 Provincies.

Geachte Minister Van Nieuwenhuizen,

Namens alle ondergetekenden vragen wij dringend uw aandacht voor het volgende.

U wilt de verkeersveiligheid vergroten. Een nobel strevendat iedereen zal toejuichen.

Echter de manier waarop u dit wilt bereiken lijkt o.i. nogal vergezocht en onnodig.

Zo zet u vooral in op het veiliger maken van de Provinciale wegen.

Een merkwaardige prioriteit, aangezien op de N-wegen het aantal slachtoffers juist dalende blijkt: de meeste van de verkeersdoden vallen nu immers aantoonbaar onder het groeiend aantal e-bike gebruikers.

U meent echter resultaat te kunnen behalen door het verwijderen van obstakels uit de bermen van Provinciale wegen. Dit zal vooral neerkomen op het kappen van bomen, een zeer onwenselijke situatie.

Door Veilig Verkeer Nederland is vastgesteld dat 90% van de verkeersongelukken op de Provinciale wegen wordt veroorzaakt door onveilig rijgedrag van automobilisten.

De wegen zijn dus niet onveilig maar juist het rijgedrag is hiervan de oorzaak. De onveiligheid ontstaat vooral door: te hard rijden, alcohol- en drugsgebruik en het gebruik van de mobiele

telefoon, dat bestuurders in toenemende mate afleidt van de weg. Appen gaat slecht samen met het besturen van een auto.

Als oplossing ziet u dan het verwijderen van obstakels zodat de ongedisciplineerde bestuurder zonder belemmering de weilanden kan worden ingeslingerd?

Worden dan ook alle sloten en kanalen gedempt, schuren afgebroken, hekken neergehaald, lantaarnpalen verwijderd?

Algemeen bekend is, dat bomen langs de weg juist een snelheidsverlagende werking hebben. Zij zorgen derhalve eerder voor meer dan minder veiligheid in het verkeer.

Tevens is een belangrijk voordeel van bomen langs de route de opname van fijnstof dat door de auto's wordt uitgestoten. Hiermee dragen bomen in belangrijke mate bij aan de CO₂-reductie waar Nederland zo naar snakt om de doelstellingen van het ondertekende Parijs-akkoord te kunnen halen.

Bomen bieden, ook langs de weg, een biotoop aan insecten waarvan inmiddels zoals u bekend een dramatische afname van 80% geconstateerd is.

In een flinke eik huizen al meer dan 350 soorten insecten. Wij kunnen ons daarom ook niet meer permitteren die biotoop teniet te doen. Verder bieden bomen natuurlijk ook nog nestruimte aan vogels en vleermuizen.

En dan het landschapsschoon. Wat is er mooier dan in de avondzon langs een door bomen omzoomde weg te toeren? De N-wegen met boombeplanting, vaak wegen met een rijke cultuurhistorie, hebben ook natuurhistorische waarde. En dit zou de gehele bevolking ontnomen moeten worden omdat een klein deel daarvan gevaarlijk rijgedrag vertoont?

Wij begrijpen dat er ook voordelen verbonden zijn aan het massaal kappen van bermenbomen. Besparing op onderhoudskosten en opbrengsten van verkoop als grondstof en biomassa. Echter voor de verkeersveiligheid valt juist meer heil te verwachten van oplossingen zoals het bevorderen van bewustwording van weggebruikers, het aanbrengen van vangrails op gevaarlijke punten met behoud van bomen en snelheidsbeperkende maatregelen.

Wij hopen dan ook van harte dat u, in het maatschappelijk belang, uw aandacht daarom vooral zult willen richten op het doelmatig terugdringen van juist al deze bekende oorzaken die de veiligheid van het verkeer in gevaar brengen.

Graag vernemen wij uw reactie en zijn, indien u daar prijs op stelt, uiteraard bereid u één en ander mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Bomenstichting Achterhoek, Marjan Houpt, secretaris
Comité Matiging Kapbeleid Slangenburg, Pauline de Vries

Mede namens:

Gelderse Natuur- en Milieu Federatie (GNMF); namens 91 lid-organisaties
Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC); namens 3000+ leden

Stichting De Woudreus
Stichting Bomenridders Groningen
Stichting Bomenridders Leeuwarden
Stichting Bomenridders Rotterdam
Groen Natuurlijk
Stichting Natuurlijk Achterhoek
Stichting Schoorlse bos
Utopie Advocaten Den Haag
Stichting Boom en Bosch
Natuur- en Milieuvereniging Het Groene Hart Brabant
Stichting Levensbomenbosch
Bomenstichting Den Haag
Bomen en Mensen
Utrechtse Bomenstichting
Stichting Bossche Milieugroep
Stichting Beat the Carbon
Bomenstichting Zutphen.

Samenvatting gesprek Bomenstichting met minister Cora van Nieuwenhuizen 21 juni 2018

Aanwezig:

Namens ministerie: minister Van Nieuwenhuizen, [REDACTED] (verkeersveiligheid departement), [REDACTED] (politiek assistent), [REDACTED] (woordvoering minister) en [REDACTED] (verkeersveiligheid Rijkswaterstaat)

Namens Bomenstichting: [REDACTED]

Namens Bomenstichting Achterhoek en een 20-tal bomen- en natuurorganisaties: [REDACTED]
[REDACTED] universitair docent leerstoel Landschapsarchitectuur faculteit Bouwkunde, TU Delft

Onderwerpen

1. Communicatie

De minister begon het gesprek met een 'mea culpa' over de onrust die is ontstaan n.a.v. haar uitspraak over bomenkap als middel om N-wegen veiliger te maken. Zij legde uit over waarom verkeersbeeldvorming in een interview met het AD is ontstaan. In het regeerakkoord zijn extra middelen voor verkeersveiligheid opgenomen. Er is een analyse gemaakt over locatie waar de meeste verkeersongevallen plaatsvinden en zijn N-wegen. De middelen worden daarop ingezet met een breed pakket aan beleidsmaatregelen. Het voorbeeld van bomenkap naast andere voorbeelden in een interview genoemd. Het is zeker niet de bedoeling geweest dat dit beeld blijft hangen. De communicatie over het onderwerp is niet goed gegaan. Nu in gesprek met elkaar om juist de communicatie te verbeteren en in gezamenlijkheid onderwerpen uit te werken.

2. Introductie Bomenstichting via een kleine presentatie

Als casus was de aanpassing van de weg in Helenaveen genoemd: monumentale bomen behouden, weg iets verschoven naar de andere kant met als resultaat een veilig fietspad voor de kinderen en alleen enkele bomen gekapt in de niet historische groenstrook. Een creatieve oplossing is gevonden.

3. Annevilleboom

De minister heeft aangegeven intern naar Annevilleboom te willen kijken. Of behoud van de boom niet toch mogelijk is. De Bomenstichting ziet wel een oplossing waarbij een andersoortig viaduct meer ruimte biedt voor de verbreding, de veiligheid zal vergroten en de boom behouden kan blijven. Het gesprek met Rijkswaterstaat heeft tot op heden nog weinig resultaat opgeleverd.

4. Bomenlanen langs N-wegen

De minister heeft als sociaal geografisch gevoel voor cultuurhistorie. Als voorbeeld werd de rondweg Woensdrecht genoemd, waar de aanwezige bunkers als geluidswal zijn opgenomen. Zo is ook haar inzet om monumentale bomen te behouden. Gerdy Verschuure zet in haar onderzoeken ook in op het behouden van laanstructuren, zodat het landschapsbeeld in tact blijft. Het gaat niet om bomen als individuele objecten, maar om de functie en structuur van bomen in het landschap.

5. Kaart Groen Erfgoed

De opname van het Landelijk Register van Monumentale Bomen in de Kaart Groen Erfgoed van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed levert een goede bijdrage als het gaat om het behoud van groen erfgoed. De minister wil hier aandacht aan besteden.

6. Bomen Effect Analyse (BEA)

Ook de herziening van het door de Bomenstichting in 2003 geïntroduceerde instrument van de BEA levert een goede bijdrage als het gaat om behoud van bomen/bomenlanen. De aanbidding van het eerste exemplaar is gepland op de Dag van de Openbare Ruimte

7. Lokale overheden

De ervaring heeft geleerd dat op lokaal niveau vaak onwenselijke beslissingen worden genomen als het gaat om boombehoud. Te denken valt hierbij aan behoud van laanstructuren en de inzet voor creatieve mogelijkheden. Communicatie over gewenste inzet is hierbij een belangrijk item.

8. Interprovinciaal Overleg (IPO)

De Bomenstichting wordt uitgenodigd om binnen het IPO, vakgebied verkeersveiligheid, een presentatie te geven. Voorstel is om de deelnemers van het vakgebied groen hierbij te betrekken. Inzet: de lokale overheden beter te informeren over mogelijkheden en wenselijkheden.

9. Bakenbomen

Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is het belangrijk bakenbomen (Maas) te behouden. De minister wil zich hiervoor inzetten en noemde 'building with nature'. De Bomenstichting zal i.s.m. met Gerdy Verschuure zich inzetten voor een studieopdracht.

10. Klimaatadaptatie

In 2019 moeten alle gemeenten een stresstest doen voor klimaatadaptatie. Het ministerie werkt hier met decentrale overheden gezamenlijk aan, onder meer in het kader van het Interbestuurlijk Programma (IBP). Een aantal van de kleinere gemeenten krijgt hiervoor ondersteuning van het ministerie. Er is nog geen draaiboek met maatregelen. De Bomenstichting wil en kan hierin een bijdrage leveren. De contactpersoon bij het ministerie wordt nog aan de Bomenstichting doorgegeven.

Naschrift Bomenstichting

De punten 9 (Bakenbomen) en 10 (Klimaatadaptatie) zijn inmiddels opgepakt, rapportage volgt bij concrete plannen.